

Poznań 25. 01. 2019

**RECENZJA W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM
W DZIEDZINIE SZTUK MUZYCZNYCH,
DYSCYPLINIE ARTYSTYCZNEJ INSTRUMENTALISTYKA
PANA DRA PIOTRA WYLEŻOŁA**

Dane osobowe recenzenta

dr hab. Katarzyna Stroińska - Sierant, prof. AM

Zleceniodawca recenzji

Wydział Instrumentalny Akademii Muzycznej w Krakowie, zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 7. 11. 2018 r. powołującą Komisję Habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka Pana **dra Piotra Wyleżoła**.

Postępowanie zostało wszczęte w dniu 28.06.2018 r.

Podstawowe dane o habilitancie

Pan Piotr Wyleżoł jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie fortepianu jazzowego prof. Wojciecha Niedzieli. W 2011r. uzyskał stopień doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka, specjalność– gra na fortepianie. Jego rozprawa doktorska była zatytułowana *Koncepcja tria jazzowego. Rola improwizacji w kształtowaniu improwizacji i aranżowaniu utworów zawartych na autorskiej płycie „Children’s Episodes”*. W latach 1999 – 2002 był zatrudniony w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach prowadząc zajęcia big bandu i zespołów jazzowych, w latach 2003 – 2007 w Krakowskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, a od roku 2007

wprowadzi klasę fortepianu jazzowego w Katedrze Jazzu i Muzyki Współczesnej Akademii Muzycznej w Krakowie.

Doktor Piotr Wyleżoł jest wszechstronnie uzdolnionym pianistą, kompozytorem i aranżerem, a dowodem jego niezwykle aktywnej działalności są setki koncertów – zarówno w charakterze lidera, jak i członka wybitnych formacji jazzowych. Jego prezentacje znane są publiczności w wielu krajach Europy, a także na innych kontynentach. Na co dzień Habilitant współpracuje z czołowymi artystami polskiej i światowej sceny jazzowej (co zostanie bardziej szczegółowo przedstawione w części recenzji dotyczącej działalności artystycznej). Równie bogaty co działalność koncertowa jest dorobek fonograficzny Habilitanta, świadczący nie tylko o jego kreatywności, ale i o wielkiej swobodzie poruszania w wielu gatunkach i stylach muzycznych. Talent i zasługi dra Piotra Wyleżoła znalazły swoje odzwierciedlenie w licznych nagrodach, na czoło których wysuwają się: Nagroda Województwa Małopolskiego „Ars Quarendi” za wybitne działania na rzecz promocji i rozwoju kultury, nominacja do nagrody „Fryderyk 2010” w kategorii Jazzowy Album Roku, II nagroda na Międzynarodowym Festiwalu „Jazz nad Odrą” we Wrocławiu z zespołem Parnas Jazz Sextet 1998, Nagroda indywidualna dla najlepszego instrumentalisty Międzynarodowego Festiwalu „Jazz nad Odrą” 1999, zakwalifikowanie do grona dziesięciu finalistów światowego konkursu pianistów jazzowych w Paryżu „Martial Solal International Jazz Piano Competition”, I nagroda na Festiwalu Standardów Jazzowych w Siedlcach z zespołem Piotr Wyleżoł/Adam Palma Quartet 2002, Grand Prix: „Klucz do Kariery” festiwalu „Pomorska Jesień Jazzowa” 2003, II nagroda na Międzynarodowym Konkursie Improwizacji Jazzowej w Katowicach 2004 i wiele innych.

Dr Piotr Wyleżoł od wielu lat prowadzi klasę fortepianu jazzowego na wielu kursach i warsztatach jazzowych w Polsce i zagranicą.

Ocena dołączonych dzieł artystycznych

Kandydat wskazał jako swoje najważniejsze osiągnięcie artystyczne płytę *Human Things*. Dzieło to zostało nagrane w październiku 2016 roku w studio S- 4 w Warszawie, a album ukazał się nakładem wytwórni Warner Music Poland, należącej do Polskich Nagrań legendarnej serii Polish Jazz z numerem 79. Fakt znalezienia się Habilitanta wśród czołówki polskich muzyków jazzowych jest uznawany za wielki prestiż, a sama płyta doczekała wielu znakomitych recenzji, ciesząc się niekwestionowanym uznaniem.

Dzieło **Human Things** składa się z sześciu kompozycji autorstwa Piotra Wyleżoła:

Human Things

Whisper of the Night

Fatalismus Optymismus

Beyond the Reality

Home

Once Forever

Do nagrania albumu Habilitant zaprosił czołowych artystów polskiej i światowej sceny jazzowej takich, jak: Dayna Stephens - saksofon tenorowy i sopranowy, Robert Majewski – flugelhorn, Grzegorz Nagórski – eufonium, Michał Barański - kontrabas, Michał Miśkiewicz – perkusja, Aga Zaryan i Grzegorz Dowgiałło - śpiew

Absolutny profesjonalizm, rozmach i smak, z jakim muzycy podjęli się zrealizowania artystycznych koncepcji Habilitanta, czyni z albumu **Human Things** na wskroś pełne jazzowego idiomu arcydzieło. Współpracujący ze sobą artyści w każdej frazie przekonują nas o swoim kunszcie wykonawczym, geniuszu improwizatorskim, wyrafinowanym podejściu do wspólnie kreowanej materii dźwiękowej. Zarówno możliwości wyrazowe fortepianu, jak i towarzyszących mu instrumentów są przejawem wyjątkowej dbałości o detale, ze szczególnym uwzględnieniem kolorystyki – w tym przypadku ciepłej, pastelowej i stonowanej brzmieniowo. Z kolei sposób w jaki zostały wykorzystane i przetworzone przez Habilitanta środki pianistyczne świadczy o jego ogromnej świadomości w posługiwaniu się muzycznymi elementami oraz umiejętności wplatania ich w tkankę własnych koncepcji brzmieniowych. Pianistka Piotra Wyleżoła – od lat budząca podziw i uznanie, jawi się w *Human Things* jako niezwykle rzetelna warsztatowo i klarowna pod względem wyrazu oraz estetyki brzmienia. Obcując z tym dziełem słuchacz odnosi wrażenie, że jest ono ukoronowaniem jego dotychczasowych poszukiwań i twórczych pasji. Śpiewność i liryzm partii fortepianowych jest przejawem inklinacji Habilitanta także w kierunku muzyki klasycznej, o czym zresztą sam wspomina w swoim autoreferacie i wywiadach prasowych. Wprowadzenie w tkankę brzmieniową głosu ludzkiego (w tytułowym utworze) ma na celu- jak podkreśla sam Habilitant – nie tylko wyeksponowanie warstwy tekstowej, ale i zwrócenie uwagi na humanistyczny, ludzki wymiar tego przesłania artystycznego. Cały album jest bowiem bardzo osobistym przekazem, w którym przy pomocy wyrafinowanych środków muzycznych możemy odkryć

najważniejsze ludzkie wartości. To, co szczególnie cechuje dzieło *Human Things* to niezwykle sposób prowadzenia muzycznej narracji, oscylującej między elementami stałymi – jak forma, aranżacja, a zmiennymi – wyłaniającymi się w trakcie poszczególnych partii solowych. Lider zespołu w sposób dyskretny panuje nad całością, pozwalając jednocześnie na niczym nieskrępowaną wypowiedź współwykonawców. Dzieje się to nie tylko na płaszczyźnie wertykalnej pod postacią realizowania zaproponowanych rozwiązań harmoniczych, czy rytmicznych, ale i na poziomie horyzontalnym przejawiającym się w misternej kontrapunktyce i polifonicznym traktowaniu poszczególnych partii. Świetnie współpracująca ze sobą sekcja rytmiczna stanowi doskonałe wsparcie dla instrumentów melodycznych i tworzy swego rodzaju nurt, który pozwala niejako „płynąć” pozostałym instrumentom, jednocześnie nie ogranicza się do roli akompaniującej, ale jest pełnoprawnym uczestnikiem wszelkich kolektywnie tworzonych zjawisk. Na uwagę zasługują także doskonałe panowanie nad formą, budowanie napięć i kulminacji w prezentowanych utworach – zarówno na poziomie pojedynczego utworu, jak i w skali *makro* (wrażenie kulminacji i apogeum można odnieść słuchając właśnie ostatniego utworu *Once Forever*). Pomimo, iż każda z kompozycji jest odrębną opowieścią o niepowtarzalnym charakterze, to całe dzieło cechuje niesamowita spójność stylistyczna, nacechowana indywidualnym jego rysem twórcy. Poziom wykonawczy zarówno Habilitanta, jak i towarzyszących mu muzyków sprawia, iż album ten zalicza się do niekwestionowanych arcydzieł nawiązujących do najlepszych tradycji muzyki jazzowej, będąc jednocześnie dziełem świeżym i nowoczesnym. Różnorodność fakturalna, bogactwo struktur rytmicznych wraz ze śmiałą, odbiegającą od utartych rozwiązań harmoniką wydają się być efektem nie tylko świadomych zabiegów intelektualnych, ale i wypadkową wspaniałych potencjałów twórczych.

Poza wszelkimi walorami warsztatowymi album *Human Things* to po prostu piękna, pełna ekspresji i indywidualizmu artystycznego płyta. Cieszy fakt, iż polski rynek fonograficzny wzbogacił się o tę niezwykle i niekonwencjonalną pozycję. Jeśli zaś chodzi o rolę Habilitanta w tym przedsięwzięciu jest ona bezsprzecznie znacząca, a on sam jawi się jako muzyk dojrzały, samodzielny w swych wyborach i decyzjach artystycznych.

Ocena autoreferatu

Autoreferat dra Piotra Wyleżoła stanowi podsumowanie jego dotychczasowych, ponad dwudziestoletnich dokonań i osiągnięć. Został podzielony na dwie części: pierwsza odnosi się do okresu sprzed uzyskania stopnia doktora, druga – po jego uzyskaniu. Autor opisuje zarówno swoje pierwsze kroki estradowe, jak i poszczególne szczeble edukacji, nie stroniąc od wyrażania opinii na temat swoich muzycznych fascynacji i inspiracji. Drugą część poświęca Habilitant opisowi swoich działań w dziedzinie pianistyki – zarówno w obrębie muzyki jazzowej, jak i klasycznej, w zakresie dydaktyki oraz działalności naukowej i organizacyjnej. Autoreferat wieńczy refleksja na temat perspektyw i planów Habilitanta.

Ze starannie przygotowanego opisu wyłania się sylwetka bardzo aktywnego i twórczego człowieka. Różnorodność i bogactwo działań zarówno na polu wykonawczym, kompozytorskim, jak i pedagogicznym zostały ujęte w sposób usystematyzowany, przejrzysty i stanowiący pełen obraz artysty muzyka.

Ocena osiągnięć artystycznych

Doktor Piotr Wyleżoł wziął udział w imponującej liczbie koncertów mających miejsce w Polsce i zagranicą. Wielokrotnie były to wydarzenia o zasięgu ogólnopolskim oraz międzynarodowym, spośród których warto wymienić m. in. festiwale: London Jazz Festiwal, Leverkusen Jazz Tage, Brno Jazz Festiwal, Praga Jazz Days, Mapocho Recoleta Jazz Festival (Chile), Jantar Jazz Festiwal, Sopot Jazz Festiwal, Zakopiańska Wiosna Jazzowa, letni Festiwal Jazzowy Pod Baranami, Bielska Zadymka Jazzowa, Jazz nad Odrą i wiele innych. Fakt, iż artysta był wielokrotnie zapraszany do współpracy z najwybitniejszymi postaciami jazzowej sceny świadczy o jego wysokich kompetencjach muzycznych, nienagannym warsztacie pianistycznym i świetnych relacjach, bądź co bądź istotnych we wzajemnych kreacjach scenicznych. Jeśli chodzi o artystów, z którymi współpracował Habilitant warto wspomnieć m.in. Jarosława Śmietanę, Janusza Muniaka Tomasza Szukalskiego. Na co dzień Habilitant współpracuje z czołowymi artystami polskiej i światowej sceny jazzowej takimi jak: Billi Hart, Edd Schuller, Urszula Dudziak, Ewa Bem, Maciej Sikąła, Marek Napiórkowski, Aga Zaryan. Współpracuje również ze światowej sławy skrzypkiem Nigelem Kennedym - biorąc udział w jego autorskich projektach, a także koncertach muzyki klasycznej, m.in. jako klawesynista w repertuarze J.S. Bacha czy A. Vivaldiego.

Od początku swojej działalności artystycznej dr Piotr Wyleżoł jest liderem zespołów jazzowych wykonujących jego kompozycje. Bogata działalność aranżacyjno – kompozytorska dra Piotra Wyleżoła jest dowodem jego wielkich uzdolnień i umiejętności. Współpraca w tak pokaźnej liczbie projektów muzycznych o bardzo różnorodnej tematyce i wymogach stylistycznych stawia Habilitanta nie tylko w rzędzie świetnych pianistów, ale i twórców jazzowych. Śledząc jego wieloletnią działalność należy z satysfakcją stwierdzić, iż artysta ten nie ustaje w poszukiwaniach coraz to nowszych środków wyrazu, łącząc je w sposób doskonały z własnymi wizjami i koncepcjami. Znajduje to odzwierciedlenie z ogromnej liczbie projektów, z których każdy cechuje najwyższy poziom artystyczny.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność fonograficzna dra Piotra Wyleżoła. Liczba nagrań, w których wziął udział oraz ich ranga są dowodem jego niekwestionowanej pozycji na rynku polskich pianistów jazzowych. Spośród wielu nagranych przez niego albumów warto wymienić płyty autorskie: *Human Things* (2018), *Wyleżoł - Jaskółke Duo Dram* (2011), *Quintet Live* (2010), *Piano Trio* (2007), *Children's Episode's* (2009), *Wyleżoł, Kowalewski, Żyta - Yearning* (2001). W dorobku Habilitanta znajdują się także albumy nagrane z innymi artystami, między innymi: *Nigel Kennedy Four Elements*, *Nigel Kennedy A very nice album*, *Jarosław Śmietana Autumn Suite*, *Jarosław Śmietana My love and Inspiration*, *Jarosław Śmietana A Story of polish jazz*, *Jarosław Śmietana Parallel Worlds*, *Janusz Muniak Annie, Live at Cracow Philharmonic Hall*, *Grzegorz Karnas Reinkarnacja*.

Ze szczegółowo przygotowanej dokumentacji wynika, iż Habilitant z powodzeniem obraca się w wielu gatunkach muzycznych, w różnorodnych składach instrumentalnych, odnosząc sukcesy zarówno na scenach filharmonicznych, klubowych, jak i plenerowych w wielu krajach.

Ocena osiągnięć dydaktycznych

Pan dr Piotr Wyleżoł rozpoczął pracę dydaktyczną w 1999 roku na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, prowadząc zajęcia big bandu i zespołów jazzowych. W latach był zatrudniony 2003 – 2007 w Krakowskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, a od roku 2007 wprowadzi klasę fortepianu jazzowego w Katedrze Jazzu i Muzyki Współczesnej Akademii Muzycznej w Krakowie. Przez społeczność akademicką postrzegany jest jako kreatywny i bardzo skuteczny pedagog oraz życzliwy, otwarty na potrzeby innych człowiek. Jego bogata wiedza wsparta wieloletnim doświadczeniem scenicznym przekłada się na jakość

prowadzonych przez niego zajęć – zarówno na krakowskiej uczelni, jak i w innych ośrodkach dydaktycznych.

Zewnętrzną weryfikacją skuteczności nauczania jest udział i czołowe nagrody uzyskiwane przez studentów dra Piotra Wyleżoła w jazzowych konkursach wykonawczych. Godna podziwu skuteczność w konkursowych zmaganiach jest wypadkową współdziałania wspaniałych pedagogów i talentów młodych jazzmanów oraz warunków, jakie zostały im stworzone przez kadrę krakowskiej AM. Habilitant potrafił sprostać wymaganiom, wynikającym z wysokiego poziomu studiującej młodzieży, a jego wszechstronna działalność i osobowość artystyczna stawia go w pozycji atrakcyjnego partnera procesu dydaktycznego. Zarówno zakres i ilość podejmowanych działań pedagogicznych, jak i ich spektakularne efekty pozwalają widzieć w osobie Habilitanta odpowiedzialnego i kreatywnego muzyka i pedagoga, który wzbogaci kadrę samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych Akademii Muzycznej w Krakowie.

Ocena innych osiągnięć

Doktor Piotr Wyleżoł podejmuje się także pracy organizacyjnej – od 2014 roku pełni funkcję prezesa Fundacji Art Evolution zajmującej się propagowaniem działań na rzecz promocji i rozwoju kultury oraz edukacji młodzieży w zakresie muzyki jazzowej. Istotne miejsce zajmują również zajęcia w ramach Master class na zagranicznych uczelniach, udział w charakterze wykładowcy podczas mistrzowskich warsztatów jazzowych w Polsce i zagranicą, a także uczestnictwo w programie Erasmus.

Jeśli chodzi o działalność naukową - udział w sesjach naukowych, konferencjach, seminariach to jest to obszar, który z pewnością doczeka się większej aktywności ze strony Habilitanta. Ma on na swoim koncie dopiero jeden referat wygłoszony podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Jazz XXI* w Krakowie w 2018 roku. Fakt ten z pewnością usprawiedliwia ogrom działań koncertowych i studyjnych pochłaniający największą ilość czasu. Należy mieć nadzieję, że tak wysokiej klasy specjalista uświetni w przyszłości swoimi wykładami liczne wydarzenia o charakterze naukowym, poświęcone szeroko pojętej muzyce improwizowanej, których odbywa się coraz więcej w kraju i zagranicą. Dzielenie się swoim potencjałem może wszak przynieść znamienite owoce w różnego rodzaju publikacjach (recenzje, eseje, artykuły, materiały podręcznikowe), gdyż refleksja naukowa staje się na pewnym etapie równie satysfakcjonująca co samo wykonawstwo.

Konkluzja

Pan dr Piotr Wyleżoł należy bez wątpienia do grona najwybitniejszych polskich pianistów i twórców jazzowych, czego świadectwem są jego liczne koncerty, nagrania i uzyskane laury. Stwierdzam, iż osiągnięcia artystyczne, dydaktyczne i organizacyjne Habilitanta stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej instrumentalistyka, a jego działalność zwłaszcza w zakresie upowszechniania sztuki ma realny wpływ na rozwój kultury muzycznej w Polsce.

Dorobek artystyczny, organizacyjny i dydaktyczny Habilitanta spełnia wymagania ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki Dz.U.2016 r. poz.882 ze zm. w Dz. U. z 2016 r. poz.1311.

Dorobek Pana dra Piotra Wyleżoła przyjmuję z satysfakcją.

K. Stroińska-Sierant